

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

**МАТЕРІАЛИ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**



23 – 24 ЖОВТНЯ 2024 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.091.12

П 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 13 від 31 жовтня 2024 р.),
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 11 від 31 жовтня 2024 р.),

Рецензенти:

Ольга РЕЙПОЛЬСЬКА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання (Центр раннього розвитку дитини та дошкільної освіти) Інституту проблем виховання НАПН України.

Ольга БЕЗКОРОВАЙНА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної е-конференції з міжнародною участю «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві: досягнення, виклики та перспективи», м. Рівне, 23-24 жовтня 2024 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2024. 160 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми III Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві: досягнення, виклики та перспективи».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми розвитку освіти України, формування національної солідарності в учнівській та студентській молоді, організації інклюзивного навчання в закладах освіти, підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі та педагогів в умовах інформаційних впливів і воєнного стану.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2024.

Укладання.

© Автори статей, 2024

але й зробити його більш значущим та мотивуючим для учнів, відкриваючи їм нові горизонти знань і можливостей.

Список використаних джерел:

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Основи інноваційної педагогічної діяльності. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0200njqo-341e.docx.html> (дата звернення 14.10 2024).

ПРАКТИКА ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Вирич Марина,

заступник директора з навчально-виховної роботи,
Ізяславська початкова школа №6 Ізяславської міської ради, м. Ізяслав;
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
науковий керівник: к. пед. н., доц. Синьчук О.М.,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Заклад освіти – найважливіше місце формування, розвитку та соціалізації дитини. Саме у школі діти вчаться будувати контакти, ставати лідерами та слухатися, вирішувати конфлікти. Коли у школі виникає стресова атмосфера це може серйозно вплинути на ментальне здоров'я учнів початкових класів.

Одним із найважливішим завданням сучасної школи є піклування про ментальне здоров'я учнів, особливо під час війни. Досить часто батьки не помічають та пропускають у своїх дітей перші тривожні симптоми, що пов'язані із психічним та ментальним здоров'ям. А от вчителі у школі швидше помічають зміни у поведінці учнів, адже спостерігають за ними у їх взаємодії з однокласниками та можуть помітити зміни.

Щоб заклад освіти став безпечним місцем для учнів учителеві важливо:

Не боятися та відкрито говорити про ментальне здоров'я із учнями.

Спілкування про ментальне здоров'я учнів має бути обов'язковим у системі шкільних цінностей. Важливо навчити учнів дбати не тільки про своє тіло та довкілля, а й про свою психіку і добробут

Створити та організувати простори, сприятливі для фізичного та психічного здоров'я. Де учні можуть бігати, стрибати, пограти в активні ігри, танцювати. Або — полежати та відпочити, якщо втомилися, послухати тишу, емоційно відпочити, порефлексувати

Створити кімнати для «розвантаження» — кімнати, де можна заспокоїтися та зосередитися, де ніхто не потурбує

Навчити учнів просити про допомогу. Завдяки допомогі вчителя посилюється психологічна відновлюваність учня: діти не стають стійкішими до стресових подій, але швидше повертаються в ресурсний стан

Підтримувати учнів, які відчувають труднощі з ментальним здоров'ям. Адже такі учні більше відчувають страждань від чужих ворожих вчинків, а самі загрозу не несуть

Скерувати за фаховою підтримкою у разі потреби. Важливо впевнитися, що учень отримав допомогу

Розробити та запровадити програми для попередження проблем ментального здоров'я, це зокрема антибулінгові та з конфлікт-менеджменту. Учням і вчителям відчують полегшення у взаємодії, а психоемоційний стан у всіх покращиться

Досить важливо для вчителя початкової школи допомогти учневі розуміти й обговорювати у разі потреби свій емоційний стан. Сформоване вміння керувати своїми емоціями дозволить особистості краще долати виклики в дорослому житті, позитивно комунікувати з оточуючими, проявляти емпатію, свідомо розуміти себе та дбати про своє ментальне здоров'я.

Щоб учень молодшого шкільного віку міг розрізнити й висловлювати свій емоційний стан важливо:

Називати почуття. З часом учні усвідомлять і запам'ятають, які слова виражають ті чи інші емоції, зможуть їх ідентифікувати та обговорювати. Наприклад: «Тобі складно засвоїти новий матеріал і ти дратуєшся», «Мама не дозволяє взяти до школи улюблені іграшки і ти розсердився», «Однокласник з тобою посперечався й ти роздратований». Обговорення різних емоційних станів дозволяє нормалізувати їх, адже емоцій не існує «хороших» чи «поганих».

Розповідайте та постійно нагадуйте, як краще висловлювати емоції. У цьому випадку позитивним є використання власного прикладу — розкажіть про свої емоції та продемонструйте, як справляєтеся з ними. Запропонуйте школяру розв'язувати різні емоційні ситуації разом, пізніше обговоріть їх, з'ясуйте чому деякі рішення доречні або ні. «Тобі складно засвоїти новий матеріал і ти дратуєшся. Що тобі слід зробити? Ти можеш або попросити про допомогу, або спробувати ще раз подумати. Що ти плануєш зробити?»

Навчіться контролювати власні емоції: відмовтеся від покарань і криків. Не керуйтеся емоційним поривом покарати учня, так ви тільки налякаєте його та порушите довіру до себе. Покарання і приниження — це фізичне та емоційне насильство над учнем. Найкраще показати учневі, як ви намагаєтеся подолати роздратування, спокійно продемонструйте це. Важливо розуміти, що вона так поводиться не тому, що «погана» і не «на зло» чи «невихована» — їй просто складно впоратися зі своїми емоціями.

Частіше обнімайте школяра. Тілесний контакт із батьками заспокоює й допомагає відновити психологічний зв'язок, відчутти себе в безпеці. Підтримайте учня, якщо він пригнічений або засмучений. Намагайтеся зрозуміти причини істерики учня і з часом ви зможете попереджати його емоційні сплески.

Хвалить учня. Неможливо «зіпсувати похвалою» чи «перехвалити» учня. Навпаки — учні, яких часто хвалять, виростають впевненими у собі. Тому важливо щоразу, як учень говорить про свої почуття, хвалити його. У результаті учень зрозуміє, що висловлювати свої почуття та обговорювати їх — це нормально.

Отже, ми можемо зазначити, що прояви стресу порушують базові потреби в молодших школярів щодо захищеності та безпеки, яке призводить до відчуття, що ви непотрібні, покинуті, з'являється відчуття ізольованості, що спонукає сприймати світ як загрозливий та нестабільний.

Тому особливо важливо дорослим, що перебувають поруч з учнями молодшого шкільного віку повернути їм почуття безпеки, контрольованості подій та передбачуваності, що відбуваються навколо них.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації щодо надання психологічної підтримки учасників освітнього процесу. Посібник створений у межах ініціативи першої леді України Олени Зеленської та Всеукраїнської програми ментального здоров'я «ТИ ЯК?». URL: [file:///Users/makbuk/Downloads/10.05%20\(1\).pdf](file:///Users/makbuk/Downloads/10.05%20(1).pdf) (дата звернення: 10.08.2024).
2. Ройз С., Булавінова К., Побережна Ю. Ментальне здоров'я дітей під час війни: поради батькам та опікунам. Посібник. Всеукраїнської програми ментального здоров'я «ТИ ЯК?» та Unicef. URL: <https://howareu.com/storage/app/media/2%20Selfhelp/zdorovyaditeipidchasviiniapteчка-1.pdf> (дата звернення: 10.08.2024).
3. Як розпізнати у дитини проблеми з ментальним здоров'ям. URL: <https://howareu.com/materials/yak-rozpiznaty-u-dytyny-problemy-z-mentalnym-zdoroviam> (дата звернення: 10.08.2024).

З М І С Т

Wang Xinzi, Oksana Hudovsek

REGULATORY AND LEGAL SUPPORT FOR INCLUSIVE EDUCATION
IN THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION _____ 3

Xu Chan, Oksana Tretiak

TEACHING CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL
POSITIONING OF FUTURE TEACHERS IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS _____ 6

Zhou Yicheng, Alla Veremchuk

EDUCATION AND UPBRINGING IN THE INFORMATION SOCIETY:
THE PROFESSIONAL GROWTH OF UNIVERSITY TEACHERS IN THE
CONTEXT OF HIGHER EDUCATION MODERNIZATION _____ 9

Акімов Вадим

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО
НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 11

Береговський Юрій

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВІЙНИ _____ 13

Боровець Олена, Ма Їжун

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 17

Босак Олена, Синьчук Оксана

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 21

Вирич Марина

ПРАКТИКА ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я
В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 24

Власюк Людмила

РОЛЬ ІМІДЖУ ВЧИТЕЛЯ В УСПІШНІЙ ОСВІТНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ УЧНЯ ТА ЙОГО СОЦІАЛІЗАЦІЇ _____ 28

Войтович Ліля

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ СИТУАЦІЙНИХ
ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» _____ 30

Герасимчук Інна

СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧНІВ ІЗ
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____ 34

Євтушенко Олеся

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ _____ 37

Журба Катерина

ДОСВІД ДОПРИЗОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ У ПОЛЬЩІ _____ 41

Захарчук Катерина

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ
«Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 43

Коломис Богдана

СНАТ ГРТ –ІННОВАЦІЙНИЙ ПОМІЧНИК УЧИТЕЛЯ _____ 45

Костолович Тетяна, Мокіч Ірина

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 49

Костюк Анастасія, Сілкова Ельвіра

РЕАЛІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ТА РОЗВИВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЙ У ПРОЦЕСІ
НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ _____ 52

Красовська Ольга

ІНТЕГРАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В СВІТЛІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ
ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ _____ 55

Лоу Кайвень

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З
ПОЗИЦІЇ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ _____ 58

Мазена Наталія

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ НАРОДОЗНАВСТВА _____ 61

Малиношевський Руслан

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВИХОВАННЯ _____ 64

Мартинюк Анна

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ _____ 67

Мелешук Анна

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ В УЧНІВ В УМОВАХ
СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 73

Михальчук Таїса

ІНКЛЮЗІЯ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ
ДІТЕЙ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____ 77

Мікуліч Вікторія

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
У СТРУКТУРІ УРОКІВ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» _____ 80

Можейко Ангеліна

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 83

Онопрійчук Марина

МАЙСТЕРКА «STREAM-ОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» _____ 86

Павлюк Катерина

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 92

<i>Піцкова Анастасія</i>	
АКЦЕНТУАЦІЙНІ УМІННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ _____	96
<i>Прокопчук Аліна</i>	
ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ _____	99
<i>Регула Тетяна, Береговська Наталія</i>	
ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ _____	101
<i>Садова Ірина</i>	
БАР'ЄРИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	104
<i>Синьчук Оксана, Савич Наталія</i>	
ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ _____	107
<i>Сойчук Руслана</i>	
РІЗНОВИДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО НАСИЛЬСТВА В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	111
<i>Соколюк Олена, Дуда Оксана</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ _____	115
<i>Соломицька Валентина</i>	
РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ _____	118
<i>Сорочинська Тетяна, Ушитик Іванна</i>	
ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ _____	121

Ткачук Марія

РОЛЬ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ВЗАЄМОДІЄМО УСНО ЗА ЗМІСТОМ
ПРОСЛУХАНОГО» У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 125

Трейтяк Дмитро

ВПЛИВ СЕРВІСІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ОСВІТУ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 128

Третяк Оксана, Хомич Дарина

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
ОСІБ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ _____ 131

У Сянь, Яковичина Тетяна

ГРОМАДЯНСЬКІСТЬ ЯК ІНТЕГРАТИВНА СКЛАДОВА
СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ _____ 134

Шахрай Валентина

БУЛІНГ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ:
СПОСОБИ ЗАПОБІГАННЯ _____ 138

Яковичина Тетяна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
ТА СОЛІДАРНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____ 141

Яремович Марія

ГРОМАДЯНСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ:
ШЛЯХ ДО АКТИВНОГО ГРОМАДЯНСТВА В СУЧАСНОМУ
СУСПІЛЬСТВІ _____ 146

Ярошенко Ольга

НАЦІОНАЛЬНА ТА ГРОМАДЯНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ
ЗРОСТАЮЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЕКОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ _____ 149

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

**III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

23 – 24 жовтня 2024 року

Відповідальний за випуск: проф. Р.Л.Сойчук

Комп'ютерна верстка та дизайн: Л.М.Соловей

Видруковано:

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
РДГУ**

вул. Пластова, 31, каб. 02, м. Рівне, 33000

Наклад: 100 примірників.

Підписано до друку 31.10.2024 р.

Друк офсетний.

Усі матеріали і доповіді конференції друкуються в авторській редакції.